

EXPER

Econ Conference

August 17, 2016

เวลา 09:00 - 16:15 น.

ณ ห้องประชุมภัทรรวมใจ ธนาคารแห่งประเทศไทย

พฤติกรรมลำเอียงทางการเงิน (Financial Bias)

การตัดสินใจก่อนนี้และอารมณ์ของผู้ขับเคลื่อนอัตโนมัติ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ชนิษฐา แท้มนบุญเลิศชัย

ศูนย์เศรษฐศาสตร์พฤติกรรมและการทดลอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมล่าเหยี่ยงทางการเงิน

- กลุ่มพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ไม่ “สมเหตุสมผล”
 - มีเงิน แต่ออมไม่ได้
 - กู้เงินมาใช้กับสินค้าฟุ่มเฟือย
 - เลือกปล่อยกู้ให้คนที่มีความเสี่ยงสูงแต่ได้ดอกเบี้ยต่ำ

พฤติกรรมลำเอียงทางการเงิน

- การศึกษาชิ้นนี้เน้นศึกษาพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อ
 - การออม
 - การตัดสินใจก่อนนี้
 - การตัดสินใจปล่อยกู้
- พฤติกรรมลำเอียงวัดจาก
 - Present Bias
 - Overconfidence
 - Choice Experiment

บริบทการศึกษา : ผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์รับจ้าง

- กลุ่มผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์รับจ้างเป็นแรงงานนอกระบบที่มีจำนวนมาก
 - 105,894 คน (5,445 วิน)
 - กระจายอยู่ทั่วกรุงเทพมหานครฯ
- มีรายได้สูง
 - เฉลี่ยวันละ 550 บาท
 - วันละ 1,500 บาท ในบางวัน

บริบทการศึกษา : ผู้ขับเคลื่อนมอเตอร์ไซค์รับจ้าง

- มีการออมอยู่บ้าง แต่น้อยกว่ากลุ่มอาชีพนอกระบบอื่น
 - มอเตอร์ไซค์รับจ้างออม 57.8%
 - ผู้ค้าขายตลาดนัดออม 68%
- กู้ยืมจากแหล่งเงินนอกระบบมาก
 - นายทุนนอกระบบ 32.2%
 - เครือญาติ (บิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน) 46.4%
- ปัญหาด้านการเงินที่พบบ่อย
 - ออมเงินน้อย
 - หนี้สินมาก
 - ขาดความมั่นคงทางการเงิน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- เพื่อประเมินพฤติกรรมลำเอียงทางการเงินของกลุ่มผู้ขับเคลื่อนอโต้รับจ้าง
- เพื่อศึกษาผลของพฤติกรรมลำเอียงทางการเงินต่อการออม การตัดสินใจก่อนนี้ และการตัดสินใจปล่อยกู้
- เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการออกแบบนโยบายและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ขับเคลื่อนอโต้รับจ้าง

ระเบียบวิธีวิจัย: บริบทการทดลอง

- Experimental Survey
- Setting ของการทดลอง
 - ผู้ขับเคลื่อนมอเตอร์ไซค์รับจ้างในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
 - พระโขนง คลองเตย คลองสามวา บางแค บางรัก บางซื่อ ล้อมพันวงศ์
 - 92 คน
 - การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster sampling)

ระเบียบวิธีวิจัย: กระบวนการทดลอง

- ใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 1 ชั่วโมงในการตอบแบบสอบถาม
- ก่อนตอบแบบสอบถาม ได้อธิบายเงื่อนไข และให้ผู้ตอบแบบสอบถามลงนามแสดงความเต็มใจให้ข้อมูล
- แบบสอบถาม มีทั้งสิ้น 6 ชุด
- ประกอบด้วยคำถามพฤติกรรมการเงิน ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมลำเอียงทางการเงิน และข้อมูลทั่วไป

Present Bias

- คนจะมีความโน้มเอียงกับปัจจุบัน (present bias) เมื่อมีความอดทนต่ำ (discount factor ต่ำ) ต่อสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าอนาคต
- วิธีการวัด ทำโดยใช้แบบสอบถามด้วยการถาม 2 คำถาม ว่า
 - จะเลือกรับเงินจำนวน $X-a$ ในวันนี้ หรือ X ในอีก 1 เดือนข้างหน้า
 - จะเลือกรับเงินจำนวน $X-a$ ในอีก 6 เดือนข้างหน้า หรือ X ในอีก 7 เดือนข้างหน้า
- Present Bias = 1 if $DF(0,1) < DF(6,7)$, otherwise = 0

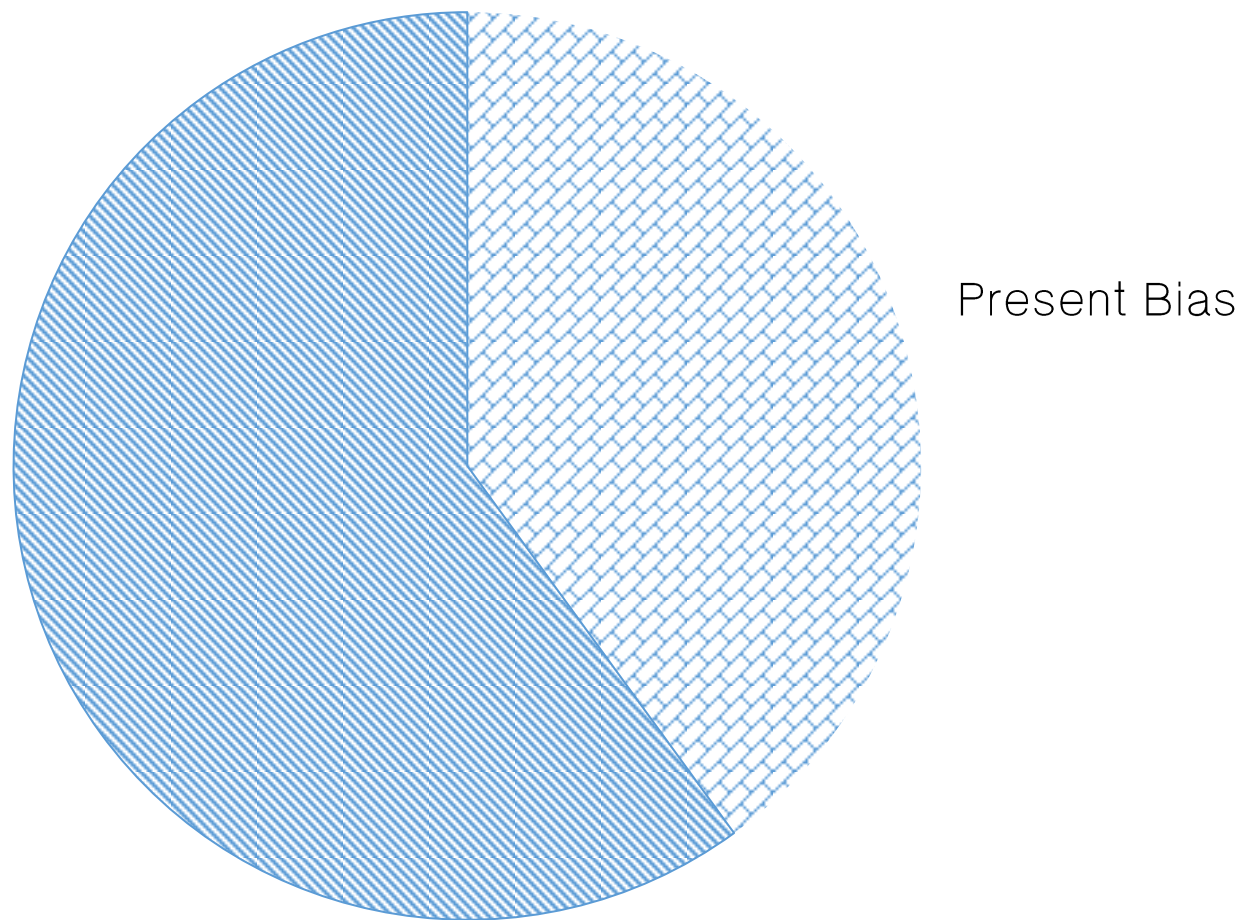
Individual Discount Factor ($DF_{0,1}$)

เลือก ☐ รับเงิน <u>940 บาท</u> <u>วันนี้</u>	หรือ ☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>880 บาท</u> <u>วันนี้</u>	หรือ ☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>820 บาท</u> <u>วันนี้</u>	หรือ ☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>750 บาท</u> <u>วันนี้</u>	หรือ ☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>630 บาท</u> <u>วันนี้</u>	หรือ ☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>500 บาท</u> <u>วันนี้</u>	หรือ ☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 1 เดือน

Individual Discount Factor ($DF_{6,7}$)

เลือก ☐ รับเงิน <u>940 บาท</u> ในอีก 6 เดือน หรือ	☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 7 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>880 บาท</u> ในอีก 6 เดือน หรือ	☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 7 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>820 บาท</u> ในอีก 6 เดือน หรือ	☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 7 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>750 บาท</u> ในอีก 6 เดือน หรือ	☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 7 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>630 บาท</u> ในอีก 6 เดือน หรือ	☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 7 เดือน
เลือก ☐ รับเงิน <u>500 บาท</u> ในอีก 6 เดือน หรือ	☐ รับเงิน 1,000 บาท ในอีก 7 เดือน

Present Bias (40% ของผู้ขับขี่ มี Present Bias)

Overconfidence Bias

- มีคำถาม 5 ข้อที่ใกล้เคียง แต่ยากที่จะทราบคำตอบที่ชัดเจน
- ผู้จับขี้ตอบคำถามแต่ละข้อ
- และประเมินโอกาสที่จะตอบถูก

Overconfidence Bias

= โอกาสที่ผู้จับขี้คิดว่าจะตอบถูก - สัดส่วนคำถามที่ตอบถูกจริง

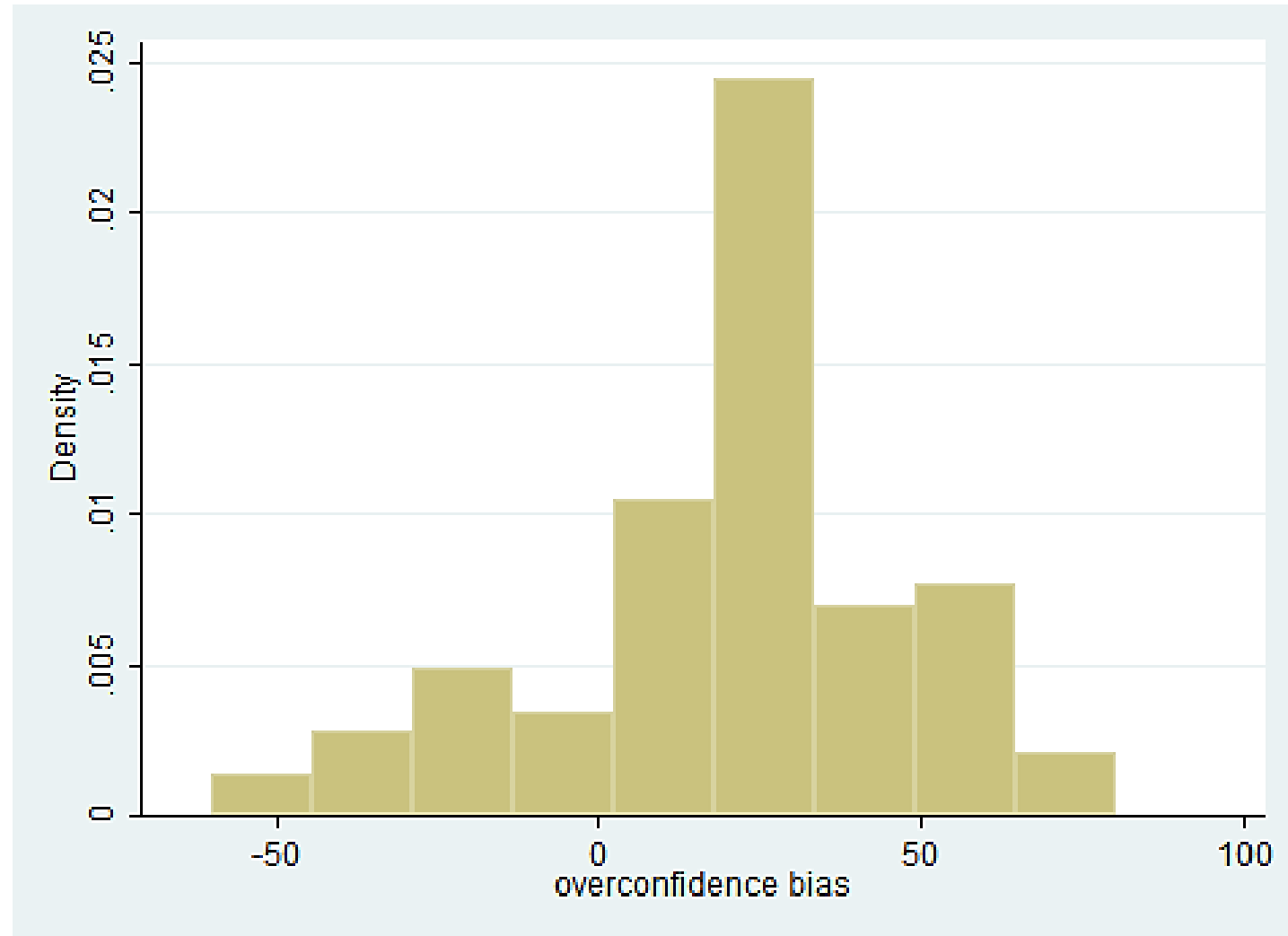
Overconfidence

ข้อที่ 4 โปรดวงกลมคำตอบที่ถูกต้องและระบุตัวเลขในช่องว่าง

คุณคิดว่าในโลกนี้มีทั้งหมดกี่ประเทศ ?	184	196	217	249
คุณคิดว่าจักรยานยนต์ประดิษฐ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.ใด ?	2310	2345	2410	2465
คุณคิดว่าวินมอเตอร์ไซด์เกิดขึ้นครั้งแรกที่ใด ?	ซอย ลาดพร้าว 101	ซอย งามดู พลี	ซอย รามคำแหง 24	ซอยทอง หล่อ
คุณคิดว่าในหนึ่งวัน M150 ขายได้กี่ขวด?	5 แส่น ขวด	9 แส่น ขวด	1.3 ล้าน ขวด	1.7 ล้าน ขวด
คุณคิดว่าสุราแสงโสมผลิตขึ้นเมื่อ พ.ศ.ใด ?	2452	2484	2520	2528

คุณคิดว่าตอบถูกกี่เปอร์เซ็นต์ _____ %

Overconfidence Bias

Choice Experiment

- เป็นวิธีการหา Willingness to Pay จากการเลือกทางเลือกของผู้บริโภค
- มี 6 ชุดคำถาม (Questionnaires) ชุดคำถามละ 6 ชุดทางเลือก (Choice Sets) ชุดทางเลือกละ 3 ทางเลือก (Options) ทางเลือกละ 5 คุณสมบัติ (Attributes)
- คุณสมบัติ
 1. รอบของการเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ รายวัน / รายสัปดาห์ / รายเดือน
 2. ความสัมพันธ์ ไม่รู้จักเลย / ผ่านคนรู้จัก / รู้จัก
 3. ที่อยู่ ทราบ กทม. / ทราบ ตจว. / ทราบทั้งคู่
 4. ระยะเวลา < 1 ปี / 2-3 ปี / 4-5 ปีขึ้นไป
 5. อัตราดอกเบี้ย (ต่อเดือน) 30% / 40% / 50%

Choice Experiment

1. หากท่านต้องให้หนึ่งคนกู้ยืมเงินจากท่านได้ ท่านจะให้เงินกู้แก่

นาย ก. นาย ข. หรือ นาย ค.

	นาย ก.	นาย ข.	นาย ค.
1. รอบของการเก็บดอกเบี้ยเงินกู้	รายสัปดาห์	รายสัปดาห์	รายวัน
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กู้ยืม	ผ่านคนรู้จัก	ไม่รู้จักมาก่อน	ผ่านคนรู้จัก
3. ทราบที่อยู่ของผู้กู้ยืม	เฉพาะที่อยู่ใน ตจว.	ที่อยู่ทั้งในกทม. และตจว.	ที่อยู่ทั้งในกทม. และตจว.
4. ระยะเวลาที่รู้จักผู้กู้ยืม	2-3 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	น้อยกว่า 1 ปี
5. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	30 % ต่อเดือน	50 % ต่อเดือน	40 % ต่อเดือน

ผลการศึกษา

- พฤติกรรมการกู้และการออม
 - Present Bias
 - Overconfidence Bias
- พฤติกรรมการตัดสินใจให้กู้
 - Choice experiment

พฤติกรรมการก่อหนี้

ตัวแปร y คือ Dummy variable ว่ามีการกู้หรือไม่

Linear regression

Number of obs = 90
F(2, 87) = 3.72
Prob > F = 0.0282
R-squared = 0.0684
Root MSE = .48093

borrow	Robust					
	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
present_bias	.217249	.1044064	2.08	0.040	.0097299	.4247681
overconfidencebias	.0030058	.0018596	1.62	0.110	-.0006904	.006702
_cons	1.246238	.0722283	17.25	0.000	1.102677	1.3898

พฤติกรรมการออม

ตัวแปร y คือ Dummy variable ว่ามีการออมหรือไม่

Linear regression

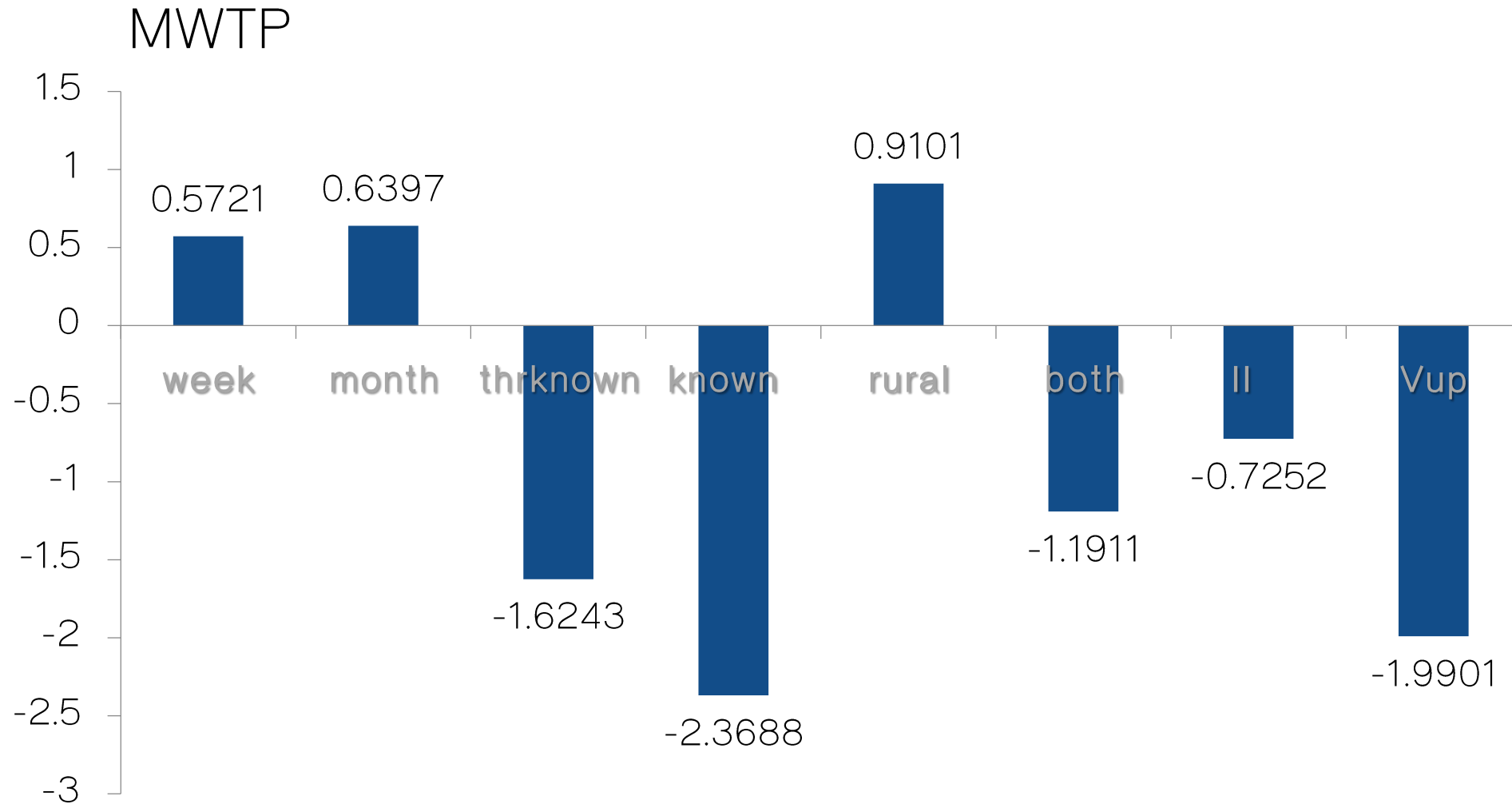
Number of obs = 92
 F(2, 89) = 1.94
 Prob > F = 0.1498
 R-squared = 0.0406
 Root MSE = .49604

saving	Coef.	Robust Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
present_bias	-.2031674	.1047325	-1.94	0.056	-.4112687	.0049339
overconfidencebias	.0006696	.0018608	0.36	0.720	-.0030278	.0043669
_cons	1.522179	.0778488	19.55	0.000	1.367496	1.676863

ผลการศึกษา : Choice Experiment

	Coefficient	Exp(coef)	SE(coef)	p-value
ASC	10.97	3.54e+08	2.27e+03	0.9931
week	-0.33	7.17e-01	1.62e-01	0.0396
month	-0.37	6.89e-01	1.53e-01	0.0149
thrknown	0.94	2.57e+00	2.04e-01	3.6e-06
known	1.38	3.96e+00	1.43e-01	0.0010
rural	-0.53	5.89e-01	1.61e-01	< 2e-16
both	0.69	2.00e+00	1.58e-01	1.2e-05
II	0.42	1.52e+00	1.39e-01	0.0024
Vup	1.16	3.18e+00	1.77e-01	6.3e-11
rate	0.0058	1.01e+00	7.92e-03	0.4629
Adj Rho-squared	0.3574			
AIC	981.7072			
BIC	1024.825			
N	2208			

ผลการศึกษา : Choice Experiment

สรุป

ผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์รับจ้างมีพฤติกรรมล่าเอียงทางการเงิน ดังนี้

- การกู้

Present Bias + Overconfidence Bias มีผลต่อการกู้

- การออม

Present Bias มีผลต่อการออม

- การให้กู้

อัตราดอกเบี้ย **ไม่มีผล**ต่อการตัดสินใจให้กู้

ระยะเวลาของการรู้จักกัน**มีผลมาก**ต่อการตัดสินใจให้กู้

การรู้จักบ้านที่ กทม. **มีผล**ต่อการตัดสินใจให้กู้

ช่วงระยะเวลาของการเก็บดอกเบี้ย **ยิ่งสั้นยิ่งดี**

Questions & Comments?